

**Správa o pokroku dosiahnutom
v zavádzaní programu opatrení
Vodného plánu Slovenska
na roky 2022 - 2027**

Súhrnná informácia

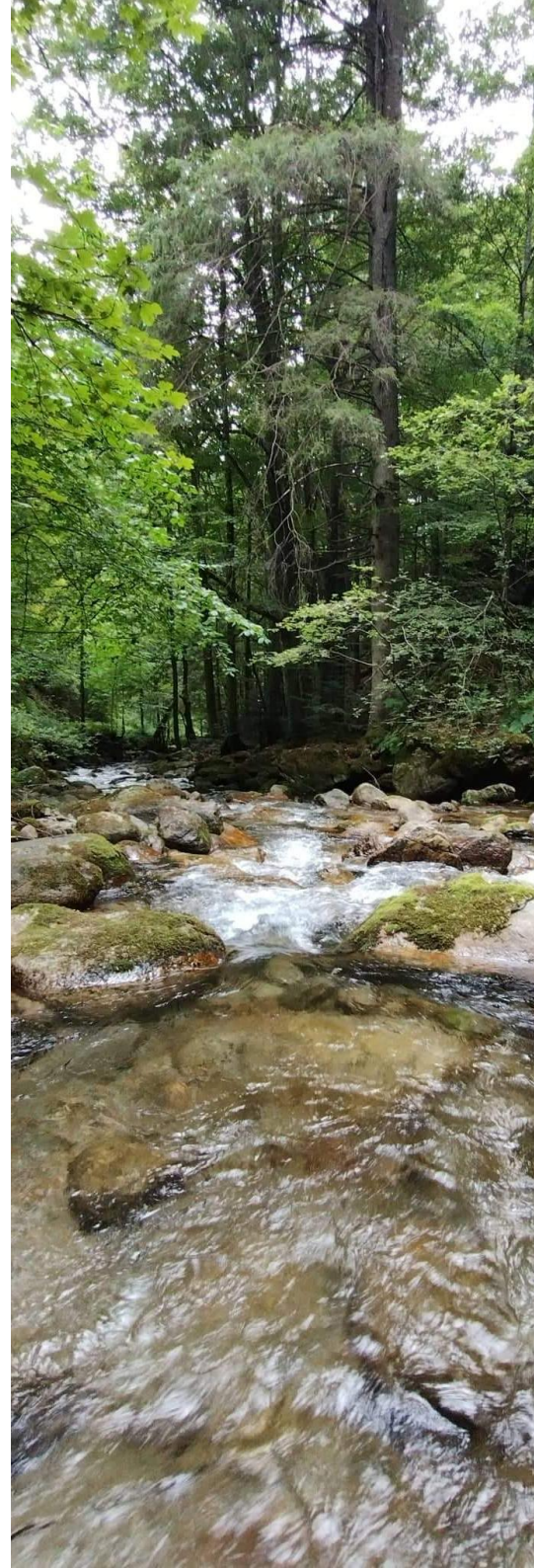
MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Vúvh

Výskumný ústav
vodného
hospodárstva

Obsah

<i>Predslov</i>	2
1. Úvod	3
2. Cieľ a spôsob spracovania správy o pokroku dosiahnutom v zavádzaní programu opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027	4
3. Vyhodnotenie pokroku dosiahnutého v zavádzaní programu opatrení pre povrchové vody	5
3.1 Opatrenia na znižovanie organického znečistenia	5
3.2 Opatrenia na znižovanie znečistenia živinami z poľnohospodárstva	10
3.3 Opatrenia na znižovanie znečistenia pesticídmi z poľnohospodárstva	12
3.4 Opatrenia na znižovanie bodového znečistenia prioritnými a relevantnými látkami	13
3.5 Sanácia kontaminovaných lokalít	15
3.6 Opatrenia na elimináciu hydromorfologických vplyvov	18
3.7 Opatrenia na zamedzenie introdukcie a šírenia inváznych terestrických druhov	28
4. Vyhodnotenie pokroku dosiahnutého v zavádzaní programu opatrení pre podzemné vody	29
4.1 Opatrenia na znižovanie znečistenia podzemných vôd	29
4.2 Opatrenia na dosiahnutie dobrého kvantitatívneho stavu útvarov podzemných vôd	31
5. Náklady na realizované opatrenia	35
6. Súhrnné zhodnotenie pokroku dosiahnutého v zavádzaní programu opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027	36

Predslov

V decembri 2024 bola Európskej komisii predložená Správa o pokroku dosiahnutom v zavádzaní programu opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027 prostredníctvom Stáleho zastúpenia Slovenskej republiky pri Európskej únii. Oficiálnemu predloženiu Európskej komisii predchádzalo elektronické reportovanie Správy o pokroku dosiahnutom v zavádzaní programu opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027 a elektronického dátového súboru prostredníctvom reportovacieho systému ReportNet3.

Správa o pokroku dosiahnutom v zavádzaní programu opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027 bola spracovaná na Výskumnom ústave vodného hospodárstva pod gesciou sekcie vôd Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky.

Cieľom tejto publikácie je v skrátenej a prehľadnej forme poskytnúť súhrnné informácie o pokroku dosiahnutom v zavádzaní programu opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027 a o realizovaných opatreniach navrhnutých v programe opatrení.

1. Úvod

Vodná politika v súčasnosti uplatňovaná v Slovenskej republike (SR) vychádza zo smernice 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (rámcová smernica o vode (RSV)), ktorá bola do právneho systému SR transponovaná do zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách“) a do príslušných vykonávacích predpisov.

Spoločným základom vodnej politiky je dosiahnutie environmentálnych cieľov, z ktorých hlavným cieľom je dosiahnutie dobrého stavu vôd (do roku 2015 v rámci prvého plánovacieho cyklu, resp. do roku 2021 v rámci druhého plánovacieho cyklu, prípadne do roku 2027 v rámci tretieho plánovacieho cyklu). Nástrojom na dosiahnutie cieľov RSV sú plány manažmentu povodí vrátane programov opatrení. V SR sa vyhotovuje Plán manažmentu správneho územia povodia (SÚP) Dunaja a Plán manažmentu správneho územia povodia Visly, ktoré sú súčasťou Vodného plánu Slovenska (VPS). Nižšou jednotkou sú plány manažmentu čiasťkových povodí, ktoré sa spracovávajú pre 10 čiasťkových povodí v SR.

Vodný plán Slovenska na roky 2022 – 2027, schválený uznesením vlády SR č. 319 z 11. mája 2022, pozostáva z Plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaja a Plánu manažmentu správneho územia povodia Visly, ktoré boli vypracované v rámci tretieho plánovacieho cyklu. Pre jednotlivé čiasťkové povodia SÚP Dunaja a SÚP Visly sú spracované plány manažmentu čiasťkových povodí.

Vodný plán Slovenska na roky 2022 – 2027 bol Európskej komisii zaslaný 11. mája 2022. Elektronické reportovanie údajov z Plánu manažmentu SÚP Dunaja a Plánu manažmentu SÚP Visly pre Európsku komisiu bolo ukončené 19. septembra 2023.

Po zverejnení schváleného plánu manažmentu povodia alebo jeho aktualizácie, RSV ukladá každému členskému štátu povinnosť predložiť Európskej komisii do troch rokov (od jeho prijatia) priebežnú správu o pokroku dosiahnutom v zavádzaní plánovaného programu opatrení.

Táto povinnosť, zakotvená v čl. 15 odseku 3 RSV, je transponovaná do § 59 odseku 2 písm. e) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov.

Podľa vecného a časového harmonogramu implementácie RSV bolo potrebné túto povinnosť splniť do 22. decembra 2024.

2. Cieľ a spôsob spracovania správy o pokroku dosiahnutom v zavádzaní programu opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027

Pri spracovaní Správy o pokroku dosiahnutom v zavádzaní programu opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027 boli zohľadnené metodické pokyny pre podávanie správ o realizácii plánovaného programu opatrení.

Vyhodnotenie pokroku dosiahnutého v zavádzaní programu opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027 je spracované v dvoch formách:

- formou Správy o pokroku dosiahnutom v zavádzaní programu opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027, ktorá je určená na informovanie všetkých dotknutých subjektov a verejnosti, a taktiež ako podklad pre druhú formu výstupu,
- formou databázy, t. j. elektronický dátový súbor, ktorý sa Európskej komisii reportoval prostredníctvom reportovacieho systému ReportNet3.

Podkladom na spracovanie Správy o pokroku dosiahnutom v zavádzaní programu opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027 sú:

- Vodný plán Slovenska na roky 2022 – 2027 spracovaný v rámci tretieho plánovacieho cyklu RSV obsahujúci Plán manažmentu správneho územia povodia Dunaja a Plán manažmentu správneho územia povodia Visly,
- metodické pokyny k elektronickému reportovaniu programu opatrení pre Európsku komisiu,
- nástroje potrebné na elektronické reportovanie programu opatrení pre Európsku komisiu,
- Aktualizovaný metodický prístup na zber, tok a analýzu údajov o realizácii programu opatrení,
- správy podávané Európskej komisii k implementácii smernice Rady 91/271/EHS z 21. mája 1991 o čistení komunálnych odpadových vôd a smernice Rady 91/676/EHS z 12. decembra 1991 o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov.

Vyhodnotenie pokroku dosiahnutého v zavádzaní programu opatrení je štruktúrované v súlade s kategorizáciou opatrení pre povrchové vody a podzemné vody podľa programu opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027.

3. Vyhodnotenie pokroku dosiahnutého v zavádzaní programu opatrení pre povrchové vody

3.1 Opatrenia na znižovanie organického znečistenia

Aktuálny stav (ku koncu roka 2023) v zbere, odvádzaní, čistení a vypúšťaní komunálnych odpadových vôd pre celé územie SR je takýto:

- počet obyvateľov bývajúcich v domoch pripojených na stokovú sieť bol 3 881 115, t. j. **71,52 %** z celkového počtu obyvateľov v SR,
- počet obyvateľov pripojených na stokovú sieť s čistiarnou odpadových vôd (ČOV) bol 3 861 687, t. j. **71,17 %** z celkového počtu obyvateľov v SR,
- stoková sieť je v prevádzke v 1 197 obciach, čo je **41,19 %** z celkového počtu obcí v SR,
- celkové množstvo odpadových vôd vypúšťaných cez verejnú kanalizáciu do vodných tokov bolo 434 739 tis. m³ odpadových vôd,
- v komunálnych ČOV bolo vyčistených 431 680 tis. m³ odpadových vôd z celkového množstva vypúšťaných odpadových vôd,
- celková dĺžka stokovej siete bola **15 640 km**,
- celkový počet kanalizačných prípojkov bol 656 781 s ich celkovou dĺžkou 4 829 km.

Na základe analýzy plnenia požiadaviek vyplývajúcich z implementácie smernice Rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd v rámci programu opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027 sa v období rokov 2021 – 2024 nevybudovala alebo nezmodernizovala žiadna ČOV v aglomeráciách **nad 2 000 ekvivalentných obyvateľov (EO)**, ale **v procese realizácie je 9 ČOV**. Z uvedených ČOV v procese realizácie sú všetky ČOV v SÚP Dunaja.

Tab. 1 Výstavba alebo rekonštrukcia ČOV v aglomeráciách nad 2 000 EO – v procese realizácie

Názov ČOV	Kód aglomerácie	Názov aglomerácie	Druh opatrenia	Názov čiast. povodia
ČOV Diviacka Nová Ves	SKA3070363	Diviaky nad Nitricou	výstavba ČOV	Váh
ČOV Dolná Ždaňa	SKA6130554	Hliník nad Hronom	výstavba ČOV	Hron
ČOV Kalinovo	SKA6070539	Kalinovo	výstavba ČOV	Ipeľ
ČOV Kolárovo	SKA4010068	Kolárovo	výstavba ČOV	Váh
ČOV Levoča	SKA7040179	Levoča	rekonštrukcia ČOV	Hornád
ČOV Pruské	SKA3020678	Pruské	výstavba ČOV	Váh
ČOV Svodín	SKA4040428	Svodín	výstavba ČOV	Hron
ČOV Široké	SKA7070582	Široké	výstavba ČOV	Hornád
ČOV Valaská Belá	SKA3070361	Valaská Belá	výstavba ČOV	Váh

V období rokov 2021 – 2024 sa z programu opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027 celkovo realizovala **výstavba alebo rozšírenie stokovej siete v 3 aglomeráciách nad 2 000 EO** a v ďalších **22 aglomeráciách je v procese realizácie**. Všetka realizovaná výstavba alebo rozšírenie stokovej siete, ako aj výstavba a rozšírenia stokovej siete v procese realizácie je v SÚP Dunaja.

Tab. 2 Výstavba alebo rozšírenie stokovej siete v aglomeráciách nad 2 000 EO

Názov aglomerácie	Kód aglomerácie	Druh opatrenia	Názov čiast. povodia	Stav realizácie
Čhtelnica	SKA2040282	budovanie stokovej siete	Váh	zrealizované
Žaškov	SKA5030468	budovanie stokovej siete	Váh	zrealizované
Prešov	SKA7070183	uzavretie nečisteného výustu	Hornád	zrealizované
Banská Bystrica	SKA6010152	uzavretie nečistených výustov	Hron	v procese realizácie
Hliník nad Hronom	SKA6130554	budovanie stokovej siete	Hron	v procese realizácie
Kremnica	SKA6130556	uzavretie nečistených výustov	Hron	v procese realizácie
Žarnovica	SKA6120551	uzavretie nečisteného výustu	Hron	v procese realizácie
Želiezovce	SKA4020408	budovanie stokovej siete	Hron	v procese realizácie
Kalinovo	SKA6070539	budovanie stokovej siete	Ipeľ	v procese realizácie
Jablonica	SKA2050290	budovanie stokovej siete	Morava	v procese realizácie
Veľké Leváre	SKA1060233	budovanie stokovej siete	Morava	v procese realizácie
Kokava nad Rimavicou	SKA6070540	budovanie stokovej siete	Slaná	v procese realizácie
Bánov	SKA4040437	budovanie stokovej siete	Váh	v procese realizácie
Diviaky nad Nitricou	SKA3070363	budovanie stokovej siete	Váh	v procese realizácie
Drahovce	SKA2040280	budovanie stokovej siete	Váh	v procese realizácie

Názov aglomerácie	Kód aglomerácie	Druh opatrenia	Názov čiast. povodia	Stav realizácie
Chrenovec - Brusno	SKA3070352	budovanie stokovej siete	Váh	v procese realizácie
Kolárovo	SKA4010068	budovanie stokovej siete	Váh	v procese realizácie
Krakovany	SKA2040274	budovanie stokovej siete	Váh	v procese realizácie
Nesvady	SKA4010402	budovanie stokovej siete	Váh	v procese realizácie
Pata	SKA2020266	budovanie stokovej siete	Váh	v procese realizácie
Pribeta	SKA4010398	budovanie stokovej siete	Váh	v procese realizácie
Pruské	SKA3020678	budovanie stokovej siete	Váh	v procese realizácie
Valaská Belá	SKA3070361	budovanie stokovej siete	Váh	v procese realizácie
Veselé	SKA2040283	budovanie stokovej siete	Váh	v procese realizácie
Vrakúň	SKA2010255	budovanie stokovej siete	Váh	v procese realizácie

Nad rámec opatrení navrhnutých v programe opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027 na znižovanie bodového znečistenia povrchových vôd komunálnymi odpadovými vodami v aglomeráciách **nad 2 000 EO** sa v období rokov 2019 – 2024 realizovali aj ďalšie projekty financované z Operačného programu Kvalita životného prostredia. V rámci týchto projektov sa:

- vybudovala / dobudovala stoková sieť v 20 aglomeráciách nad 2 000 EO – Bojná, Moravské Lieskové, Očová, Podbrezová, Pohronská Polhora, Trhovište, Veľké Trakany, Čierny Balog, Dvory nad Žitavou, Kendice, Kráľovský Chlmec, Krásno nad Kysucou, Nedožery – Brezany, Nitrianske Pravno, Podolie, Sebedražie, Šoporňa, Tekovské Lužany, Topoľníky a Valaská,
- vybudovalo sa 11 nových komunálnych ČOV – ČOV Veľké Dvorany, ČOV Moravské Lieskové, ČOV Očová, ČOV Podbrezová – Lopej, ČOV Michalová, ČOV Bánovce nad Ondavou, ČOV Čierny Balog, ČOV Petrovany, ČOV Nitrianske Pravno, ČOV Topoľníky a ČOV Hronec,
- intenzifikovalo sa 10 komunálnych ČOV – ČOV Hriňová, ČOV Zvolenská Slatina, ČOV Rohožník, ČOV Čierna nad Tisou, ČOV Dvory nad Žitavou, ČOV Kráľovský Chlmec, ČOV Krásno nad Kysucou, ČOV Šoporňa, ČOV Tekovské Lužany a ČOV Valaská.

V rámci opatrení navrhnutých v programe opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027 pre obce z aglomerácií **do 2 000 EO** nachádzajúce sa v chránenej vodohospodárskej oblasti sa do roku 2024 realizovali z Operačného programu Kvalita životného prostredia v rámci 2 projektov opatrenia týkajúce sa výstavby verejnej kanalizácie v 5 obciach - Baka, Jurová, Horný Bar, Trstená na Ostrove a Čakany. Jedným projektom s názvom „*Žitný ostrov – región Gabčíkovo – odvedenie a čistenie odpadových vôd*“ sa vybudovala stoková sieť v obciach Baka, Jurová, Horný Bar a Trstená na Ostrove a intenzifikovala ČOV Gabčíkovo z pôvodnej kapacity 5 000 EO na projektovanú kapacitu 8 500 EO.

V súčasnosti sa výstavba verejnej kanalizácie realizuje v 4 obciach - Kráľová pri Senci, Kostolná pri Dunaji, Hrubá Borša a Hrubý Šúr. V rámci výstavby verejnej kanalizácie sa vybudujú aj 2 nové ČOV v obciach

Kráľová pri Senci a Hrubý Šúr. Projekty sa realizujú v 2 fázach, kde 1. fáza bola financovaná z prostriedkov Operačného programu Kvalita životného prostredia a 2. fáza sa financuje cez Program Slovensko.

Nad rámec opatrení navrhnutých v programe opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027 pre obce z aglomerácií **do 2 000 EO** v chránenej vodohospodárskej oblasti sa z Programu Slovensko realizuje aj výstavba stokovej siete v obci Tomášov.

Očakáva sa, že v nasledujúcich rokoch sa miera využívania novovybudovaných stokových sietí a modernizovaných, resp. novovybudovaných ČOV bude naďalej zvyšovať, a to postupným pripájaním producentov odpadových vôd (obyvateľstva, priemyslu, služieb) na verejnú kanalizáciu. No aj napriek dosiahnutému nárastu pripojenia obyvateľstva na verejnú kanalizáciu, úroveň odkanalizovania obyvateľstva naďalej zaostáva za rozvojom verejných vodovodov.

Vzhľadom na ciele a požiadavky vyplývajúce zo smernice Rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd je potrebné, aby SR sústredila maximálnu pozornosť a finančné prostriedky do budovania verejných kanalizácií a zvýšenia efektívnosti ČOV. Efekty tohto procesu by sa následne mali prejavíť nielen postupným nárastom obyvateľov napojených na verejnú kanalizáciu, ale najmä zlepšovaním parametrov vypúšťaných vyčistených odpadových vôd, resp. znižovaním vypúšťaného znečistenia do vodného prostredia.

PRÍKLAD Z PRAXE

Žitný ostrov – región Gabčíkovo – odvedenie a čistenie odpadových vôd

Realizátor:	Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s.		
Opis:	Vybudovanie splaškovej kanalizácie v obciach Baka, Horný Bar, Jurová, Trstená na Ostrove a intenzifikácia ČOV Gabčíkovo s projektovanou kapacitou 8 500 EO.		
Kód projektu:	310011AJF9		
Financovanie:	Operačný program Kvalita životného prostredia OPKZP-PO1-SC121-2018-43		
Max. výška oprávnených výdavkov:	21,940 mil. EUR	NFP	90 %
		Prijímateľ	10 %

Začiatok výstavby: 2022

Koniec výstavby: 2025

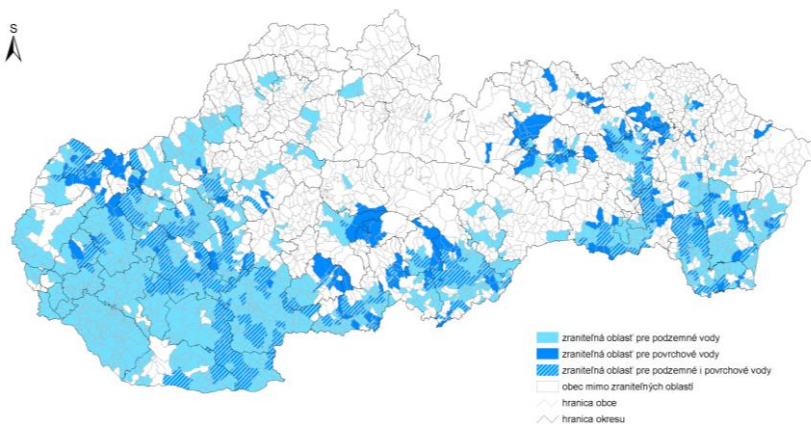
Parametre:

- počet dotknutých obyvateľov	3 500
- celková dĺžka kanalizácie	34,963 km
- z toho gravitačná kanalizácia	23,186 km
- z toho výtlačné potrubia	11,777 km
- čerpacie stanice	23 ks
- kanalizačné odbočenia	1 357 ks
- rozšírenie ČOV z pôvodnej kapacity 5 000 EO na projektovanú kapacitu 8 500 EO	

3.2 Opatrenia na znižovanie znečistenia živinami z poľnohospodárstva

Znižovanie znečistenia živinami z poľnohospodárstva je kľúčovým opatrením vyplývajúcim z implementácie smernice Rady 91/676/EHS z 12. decembra 1991 o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov (dusičnanová smernica), ktorá je transponovaná do zákona č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov a do zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov.

Dusičnanová smernica vyžaduje od členských štátov vymedziť v rámci svojho územia tzv. zraniteľné oblasti, pre ktoré platí prísnejší režim pri realizácii poľnohospodárskych činností, a to v súlade s opatreniami v programoch poľnohospodárskych činností (tzv. programy hospodárenia), ktoré boli zapracované v SR do zákona o hnojivách prijatím zákona č. 394/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov, s účinnosťou od 1. januára 2016.

Aktuálne platné vymedzenie zraniteľných oblastí je uvedené v nariadení vlády SR č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti v znení nariadenia vlády SR č. 62/2022 z 2. marca 2022. Aktuálne je počet katastrálnych území obcí patriacich do zraniteľných oblastí 1 395 a výmera využívanej poľnohospodárskej pôdy v zraniteľných oblastiach 12 336,18 km², pričom rozloha poľnohospodárskej pôdy v zraniteľných oblastiach v súčasnosti (t. j. po revízii zraniteľných oblastí v roku 2020) predstavuje 63,9 % z celkovej využívanej poľnohospodárskej pôdy v SR.

Doplnkové opatrenia na znižovanie znečisťovania vôd z difúzných zdrojov z poľnohospodárstva v zmysle RSV sú zastúpené opatreniami v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2022, ktoré sú záväzné až po vstupe poľnohospodárskych subjektov do tohto programu. Vyplácania platieb v rámci Programu rozvoja vidieka SR na roky 2014 – 2022, ako aj priamych platieb, je podmienené dodržiavaním požiadaviek krížového plnenia uvedených v nariadení vlády SR č. 436/2022 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb v znení neskorších predpisov.

Kontrolu plnenia podmienok akčného programu a aplikácie správnych poľnohospodárskych postupov u podnikateľov v pôdohospodárstve vykonáva Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky na základe spracovanej internej rizikovej analýzy odboru pôdy a hnojív, ako aj z rizikovej analýzy

Poľnohospodárskej platobnej agentúry na účely kontroly dodržiavania požiadaviek krížového plnenia v oblasti životného prostredia v poľnohospodárskych subjektoch v zraniteľných oblastiach na základe dusičnanovej smernice implementovanej do zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách.

Tab. 3 Počet vykonaných kontrol Ústredným kontrolným a skúšobným ústavom poľnohospodárskym

Sledované obdobie		2020	2021	2022	2023	2024 plán/realita
Celkový počet podnikateľov v pôdohospodárstve		8 728	8 937	9 078	9 728	
Počet poľnohospodárov, na ktorých sa vzťahuje Program hospodárenia		5 322	5 471	5 707	5 358	
Počet poľnohospodárov chovajúcich hospodárske zvieratá, na ktorých sa vzťahuje Program hospodárenia		2 001	1 996	2 028	2 705	
Podiel poľnohospodárov, u ktorých bola v priebehu roka vykonaná kontrola	administratívna kontrola (spotreba hnojív)	5 528	7 341	7 680	6 376	
	fyzická kontrola	379	399	550	665	374/85
	krížové plnenie	111	110	105	204	100/2

Najčastejšími porušeniami zistenými kontrolami, ktoré boli vykonané Ústredným kontrolným a skúšobným ústavom poľnohospodárskym, boli:

- nedostatočné skladovacie kapacity,
- nedodržanie podmienok skladovania hospodárskych hnojív,
- vytekanie hnojovky do okolia,
- rozptyľovanie hospodárskych hnojív do okolia,
- nezazmluvnené skladovacie kapacity,
- nezrušenie voľnej skládky pred zakázaným obdobím,
- aplikácia hnojív v zakázanom období,
- administratívne porušenia – chýbajúci plán hnojenie, nezaslanie spotreby hnojív, chýbajúce zmluvy.

Tab. 4 Počet subjektov, u ktorých bol zistený nesúlad, resp. nesplnenie požiadaviek

Sledované opatrenie		Počet subjektov			
		2020	2021	2022	2023
Obdobie zákazu aplikácie dusíkatých hnojivých látok		1	0	1	0
Kapacita a konštrukcia skladovacích zariadení na uskladnenie hospodárskych hnojív; voľné skládky		9	7	9	7
Obmedzenia aplikácie hnojív na pôdu v súlade so správnou poľnohospodárskou praxou s prihliadnutím na charakteristiky dotknutej zraniteľnej oblasti	nárazníkové zóny, limitné dávky, zapracovanie hnojív, aplikácia na svahoch	0	3	4	4
	klimatické podmienky (dážď, sneh, zamrznutá pôda)	0	1	0	0
Využívanie pôdy a poľnohospodárske postupy (evidencia, plány hnojenia)		111	65	112	78
Zaťaženie dusíkom z hospodárskych hnojív maximálne do limitu 170 kg N/ha		15	30	32	15

3.3 Opatrenia na znižovanie znečistenia pesticídmi z poľnohospodárstva

Vodné prostredie je na pesticídy obzvlášť citlivé, preto je nevyhnutné venovať osobitnú pozornosť zabráneniu znečistenia pesticídmi z poľnohospodárstva prijatím vhodných opatrení. Používanie pesticídov v oblastiach čerpania pitnej vody, na dopravných trasách alebo pozdĺž nich, môže viesť k zvýšenému riziku znečistenia vodného prostredia. V takýchto oblastiach by sa preto používanie pesticídov malo čo najviac obmedziť, prípadne úplne vylúčiť.

V SR je smernica EP a Rady 2009/128/ES, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva na dosiahnutie trvalo udržateľného používania pesticídov transponovaná do vykonávacích predpisov a schváleného národného akčného plánu na dosiahnutie udržateľného používania prípravkov na ochranu rastlín.

V súčasnosti je uvádzanie prípravkov na ochranu rastlín na trh a ich používanie regulované nariadením EP a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS, ktoré sú transponované v SR do zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a s ním súvisiacich vykonávacích predpisov.

Problematika používania prípravkov na ochranu rastlín je zakomponovaná aj do požiadaviek krížového plnenia uvedených v nariadení vlády SR č. 436/2022 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb v znení neskorších predpisov. Dodržiavanie týchto pravidiel je podmienkou vyplácania ako priamych platieb, tak aj platieb v rámci Programu rozvoja vidieka SR na roky 2014 – 2022.

Rozsah opatrení na znižovanie znečistenia pesticídmi z poľnohospodárstva je viazané na výmeru poľnohospodársky využíwanej pôdy, ktorá v roku 2024 predstavovala 18 624,24 km².

Poverenou inštitúciou na výkon činností podľa § 4 a § 6 zákona č. 405/2011 Z. z. v znení neskorších predpisov je Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky, ktorý prijíma žiadosti na hodnotenie a autorizáciu prípravkov na ochranu rastlín, koordinuje proces hodnotenia a vydáva rozhodnutia. Vykonáva tiež kontroly prípravkov na ochranu rastlín a vypracováva štatistické prehľady predaja a spotreby prípravkov na ochranu rastlín.

3.4 Opatrenia na znižovanie bodového znečistenia prioritnými a relevantnými látkami

Zdrojom znečistenia prioritnými a relevantnými látkami sú najmä prevádzky spadajúce pod Integrovanú prevenciu a kontrolu znečisťovania (IPKZ), t. j. súbor opatrení zameraných na prevenciu znečisťovania životného prostredia, na znižovanie emisií do ovzdušia, vody a pôdy, na obmedzenie vzniku odpadu a na jeho zhodnocovanie a zneškodňovanie. IPKZ je spôsob spravovania a monitorovania vplyvov priemyselných činností na životné prostredie. Táto aktivita podlieha smernici EP a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) a bola transponovaná do právneho poriadku SR do zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon menuje priemyselné činnosti podliehajúce integrovanému povoľovaniu a uvádza prahové hodnoty, po dosiahnutí ktorých musia prevádzky žiadať o integrované povolenie. Integrované povolenie vydáva Slovenská inšpekcia životného prostredia. Týmto konaním sa koordinovane povoľujú a určujú podmienky vykonávania činností v existujúcich a v nových prevádzkach. Všetky informácie týkajúce sa IPKZ sú dostupné na stránke informačného systému IPKZ, kde je dostupný aj Register IPKZ prevádzok a povolení.

K 30. novembru 2024 bolo v Registri IPKZ prevádzok a povolení za celú SR zaevidovaných 437 prevádzok.

V rámci SR bolo za rok 2017 (príprava Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027) identifikovaných 167 významných priemyselných a iných zdrojov znečistenia, z toho 162 bolo situovaných v SÚP Dunaja a 5 bolo situovaných v SÚP Visly. Z celkového počtu 167 významných zdrojov znečistenia bolo 12 významných komunálnych zdrojov znečistenia, 101 zdrojov bolo identifikovaných ako prevádzky s vypúšťaním odpadových vôd s obsahom prioritných látok a látok relevantných pre SR, z toho 44 prevádzok podlieha zákonu č. 39/2013 Z. z. o IPKZ v znení neskorších predpisov alebo zákonu č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

PRÍKLADY Z PRAXE

	Fortischem, a. s. Nováky	U. S. Steel Košice, s. r. o. Košice	Volkswagen Slovakia, a. s. Bratislava
<i>Vodný útvar:</i>	SKN0003 Nitra	SKH0023 Sokoliansky potok	SKM0023 Mláka
<i>Výnimka z dosiahnutia environmentálnych cieľov:</i>	čl. 4(4) RSV TN1 - z dôvodu kombinácie technickej nerealizovateľnosti opatrení v danom časovom období s ekonomickým dôvodom	čl. 4(5) RSV TN4 - z dôvodu kombinácie technickej uskutočniteľnosti, nadmerných nákladov a prírodných podmienok	čl. 4(4) RSV TN1 - z dôvodu kombinácie technickej nerealizovateľnosti opatrení v danom časovom období s ekonomickým dôvodom
<i>Druh opatrenia:</i>	Zosúladenie nakladania so znečisťujúcimi látkami s podmienkami zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách – integrované povolenie	Zosúladenie nakladania so znečisťujúcimi látkami s podmienkami zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách – integrované povolenie	Zosúladenie nakladania so znečisťujúcimi látkami s podmienkami zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách – integrované povolenie
<i>Opis opatrenia č. 1:</i>	„Výroba dichlóretánu a vinylchloridu z dichlóretánu“ - Rekonštrukcia záchytných nádrží pod technologickými zariadeniami a zásobníkmi	Rekonštrukcia a modernizácia CHÚV Krásna U. S. Steel Košice - zníženie koncentrácie rozpusťných látok v odpadových vodách	Modernizácia prevádzky čistiare odpadových vôd, kde boli dobudované zmiešavacie nádrže a regeneračné nádrže kalu
<i>Opis opatrenia č. 2:</i>	Zníženie znečistenia odpadových vôd - Vybudovanie technológie zberu a stripovania odpadových vôd s obsahom vinylchloridu	Rekonštrukcia a modernizácia CHÚV Tepláreň U. S. Steel Košice - zníženie koncentrácie rozpusťných látok v odpadových vodách	Vybudovanie veľkoobjemového ORL na hlavnom zberači dažďovej kanalizácie na čistenie NEL a plávajúcich nečistôt
<i>Opis opatrenia č. 3:</i>	Rekonštrukcia stáčania emulgátora – v realizácii		Opatrenie na zmiernenie negatívneho dopadu zmeny klímy - vybudovanie retenčných systémov pre nové objekty a pristavované objekty (protipovodňové opatrenia)

3.5 Sanácia kontaminovaných lokalít

Realizácia opatrení vyplýva zo Štátneho programu sanácie environmentálnych záťaží, ktorý je základným dokumentom na riešenie problematiky environmentálnych záťaží v SR, ktorý určuje rámcové úlohy na postupné znižovanie negatívnych vplyvov environmentálnych záťaží na zdravie človeka a životné prostredie.

Problematika environmentálnych záťaží (EZ) sa riešila v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia v programovom období 2014 – 2020 (s predĺžením do roku 2023) – prioritná os 1: Udržiateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry a v rámci Programu Slovensko v programovom období 2021 – 2027 – prioritna 2P2: Životné prostredie. V rámci projektov boli zabezpečované aktivity ako prieskum, sanácia a monitorovanie vybraných EZ v súlade so Štátnym programom sanácie environmentálnych záťaží (2016 – 2021).

Prehľad projektov podporených v rokoch 2016 – 2023 v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia a v rokoch 2024 – 2026 v rámci Operačného programu Slovensko je uvedený v Tab. 5 spolu so základnými informáciami ako sú žiadateľ, resp. prijímateľ pomoci, stave realizácie projektu a výške poskytnutého nenávratného finančného príspevku (NFP). Bližšie informácie o EZ sú dostupné v [informačnom systéme EZ](#). Lokalizácia EZ je dostupná v [mapovej aplikácii EZ](#) na Enviroportáli.

Tab. 5 Projekty podporené v rokoch 2016 – 2023 v rámci OP KŽP a v rokoch 2024 – 2026 v rámci OP Slovensko

Názov projektu	Žiadateľ/ prijímateľ pomoci	Stav realizácie	Výška poskytnutého NFP (eur)
Geologický prieskum vybraných pravdepodobných environmentálnych záťaží (1) - 50 lokalít	MŽP SR	ukončený	9 127 293,62
Geologický prieskum vybraných pravdepodobných environmentálnych záťaží (2) - 39 lokalít	MŽP SR	ukončený	7 260 844,42
Sanácia vybraných environmentálnych záťaží SR (1) - 17 lokalít	MŽP SR	ukončený	47 467 967,90
Sanácia vybraných environmentálnych záťaží SR (2) - 5 lokalít	MŽP SR/MO SR	ukončený	16 457 693,25
Sanácia environmentálnych záťaží v obci Predajná - 2 lokality	MŽP SR	nerealizované	39 429 456,--*
Sanácia environmentálnej záťaže Bratislava – Vrakuňa – Vrakunská cesta – skládka CHZJD (SK/EZ/B2/136)	MŽP SR	v procese prípravy	29 985 452,--*
Sanácia environmentálnych záťaží na vybraných lokalitách SR (4) - 6 lokalít	MŽP SR/MO SR	ukončený	18 989 671,12

Názov projektu	Žiadateľ/ prijímateľ pomoci	Stav realizácie	Výška poskytnutého NFP (eur)
Sanácia environmentálnych záťaží na vybraných lokalitách SR (5) - 12 lokalít	MŽP SR	nerealizované	21 989 447,--*
Sanácia vybraných environmentálnych záťaží SR (6) - 3 lokality	MŽP SR	prebieha (po fázach)	22 829 802,27
Sanácia vybraných environmentálnych záťaží SR (7) - 1 lokalita	MŽP SR	prebieha (po fázach)	5 960 968,82
Sanácia environmentálnej záťaže v lokalite Bardejov – areál podniku JAS (SK/EZ/BJ/23)	MH SR	ukončený	3 985 607,80
Sanácia environmentálnej záťaže v lokalite Trstená – bývalý sklad pohonných hmôt Hámričky (SK/EZ/TS/973)	MH SR	ukončený	6 134 098,26
Sanácia environmentálnej záťaže v lokalite Pohronský Ruskov – mazutové hospodárstvo bývalého cukrovaru (SK/EZ/LV/440)	MH SR	ukončený	1 627 068,90
Zabezpečenie monitorovania environmentálnych záťaží Slovenska – 1. časť - 83 lokalít	ŠGÚDŠ	ukončený	3 903 504,41
Zabezpečenie monitorovania environmentálnych záťaží Slovenska – 2. časť - 40 lokalít (banské lokality)	ŠGÚDŠ	ukončený	3 719 117,51
Zabezpečenie monitorovania environmentálnych záťaží Slovenska – 3. časť - 19 lokalít (Bratislava)	ŠGÚDŠ	ukončený	645 033,09
Národný projekt – Zlepšenie informovanosti a poskytnutia poradenstva v oblasti zlepšenia kvality životného prostredia na Slovensku - HAP5 informačné aktivity v oblasti environmentálnych záťaží	SAŽP	ukončený	2 666 796,41
Geologický prieskum vybraných pravdepodobných environmentálnych záťaží 3 – ŠGÚDŠ - 3 lokality	ŠGÚDŠ	ukončený	427 103,66
Geologický prieskum vybraných environmentálnych záťaží 4 – ŠGÚDŠ - 2 lokality	ŠGÚDŠ	ukončený	1 420 123,42
Geologický prieskum vybraných pravdepodobných environmentálnych záťaží 5 – ŠGÚDŠ - 1 lokalita	ŠGÚDŠ	ukončený	137 318,85

Zdroj: MŽP SR, SAŽP, ŠGÚDŠ, 2024

Vysvetlivky:

* – hodnota zákazky bez DPH

MH SR = Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, MO SR = Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, MŽP SR = Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, NFP = nenávratný finančný príspevok, SAŽP = Slovenská agentúra životného prostredia, ŠGÚDŠ = Štátny geologický ústav Dionýza Štúra

Problematika EZ bola riešená aj financovaním zo štátneho rozpočtu SR. Financované boli najmä výdavky, ktoré nie sú oprávnené v rámci operačných programov. Zoznam projektov financovaných zo štátneho rozpočtu SR v rokoch 2019 – 2024 uvádza Tab. 6. Uvedené projekty sa týkali realizácie podrobného geologického prieskumu životného prostredia (GP ŽP), orientačného GP ŽP a sanácie vybraných lokalít.

Tab. 6 Projekty financované v rokoch 2019 – 2024 zo štátneho rozpočtu SR

Názov projektu	Žiadateľ/ prijímateľ pomoci	Stav realizácie	Skutočne čerpaná suma (eur)
Geologický prieskum pravdepodobnej environmentálnej záťaže BB (019) / Vlkanová – Vlkanovské strojárne (SK/EZ/BB/19)	MŽP SR	ukončený (2019-2021)	138 489,60
Geologický prieskum pravdepodobnej environmentálnej záťaže KA (002) / Hontianske Nemce – obaľovačka (SK/EZ/KA/288)	MŽP SR	ukončený (2019-2021)	55 065,60
Sanácia lokalít – Časť 1: Sanácia environmentálnej záťaže na lokalite BS (007) / Banská Štiavnica – odkalisko Lintich (SK/EZ/BS/85)	Rudné bane, š. p.	ukončený (2020-2023)	4 432 596 (čerpané 138 250 / 215 000)
Sanácia lokalít – Časť 2: Sanácia environmentálnej záťaže na lokalite PK (017) / Pezinok – Rudné bane – odkaliská (SK/EZ/PK/656)	Rudné bane, š. p.	v realizácii	

Zdroj: MŽP SR, SAŽP, 2024

Vysvetlivky:

MŽP SR = Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

SK/EZ/BR/73 Predajná – skládka PO Predajná I

SK/EZ/BR/74 Predajná – skládka PO Predajná II

3.6 Opatrenia na elimináciu hydromorfologických vplyvov

Hydromorfologické vplyvy sú v zmysle významných vodohospodárskych problémov členené na 3 základné druhy vplyvov:

- narušenie pozdĺžnej kontinuity riek a biotopov,
- narušenie laterálnej spojitosti mokradí/inundácií s tokom a ostatné morfológické zmeny,
- hydrologické zmeny.

Opatrenia na zabezpečenie pozdĺžnej kontinuity riek a biotopov

Priečne stavby na tokoch, vybudované na účely protipovodňovej ochrany, vodnej energetiky, poľnohospodárstva, zásobovania vodou, plavby a iných infraštruktúrnych projektov tvoria neprekonateľnú prekážku pre migráciu rýb a vodnej bioty a obmedzujú ich prístup k habitatom a neresiskám. Okrem toho priečne bariéry spôsobujú zmeny prirodzených parametrov toku ako je pozdĺžny sklon, rýchlosť prúdenia, režim transportu sedimentov, zloženie dnového materiálu a pod., a následne straty morfodynamických prvkov a vhodných habitatov. Obmedzená migračná priechodnosť vodných tokov tak negatívne ovplyvňuje početnosť a zloženie akvatických druhov a populácií a ekologický stav vodných útvarov.

Na spriechodnenie priečných stavieb boli v programe opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027 navrhnuté opatrenia na zlepšenie pozdĺžnej kontinuity:

- odstránenie priečných bariér na toku,
- rekonštrukcia existujúcej stavby,
- spriechodnenie rybovodom,
- odstránenie sedimentov v oblasti vzdutia,
- odstránenie nánosov z ramien.

V súvislosti so zabezpečením pozdĺžnej kontinuity riek a biotopov je potrebné doplniť aj poznatkovú základňu o hodnotenie:

- počtu a stavu všetkých migračných bariér, informácií o ich vlastníckych vzťahoch, plnení účelu, na ktorý boli vybudované a vykonať komplexnú ekologickú prioritizáciu spriechodňovania bariér,
- účinnosti existujúcich a novovybudovaných nápravných a zmierňujúcich opatrení na migračných bariérach zavedením systematického monitoringu,
- možnosti spriechodnenia vodného diela Gabčíkovo a stupňa Čunovo s ohľadom na jeseterovité a iné reofilné druhy rýb migrujúcich na Dunaji na dlhé vzdialenosti v zmysle Bonnského dohovoru.

V **SÚP Dunaja** bolo do zoznamu opatrení na elimináciu významného narušenia pozdĺžnej kontinuity tokov a biotopov s realizáciou **do konca roka 2027** (Príloha 8.4b, Plán manažmentu SÚP Dunaja) navrhnutých 186 bariér. S realizáciou **po roku 2027** (Príloha 8.4c, Plán manažmentu SÚP Dunaja) bolo do zoznamu vyselektovaných 681 bariér, pričom pred samotnou realizáciou opatrenia je potrebné trilaterálne posúdenie spriechodnenia.

Z opatrení s realizáciou **do konca roka 2027** bolo realizovaných 5 opatrení.

Tab. 7 Zoznam realizovaných opatrení na zlepšenie pozdĺžnej kontinuity riek a biotopov (návrh realizácie do konca roka 2027)

P.č.	Názov	EUCD_VÚ	Názov VÚ	rkm	Druh opatrenia	Realizátor	3. VPS
1	stupeň Moldava nad Bodvou	SKA0002	Bodva	18,76	Vybudovanie vnútrokorytovej bystrinnej rampy	SVP, š. p.	áno
2	betónová hať Smižany	SKH0003	Hornád	136,7	Odstránenie priečných bariér na toku (prebudovanie nefunkčného vodáckeho sklzu na rámový priepust, ktorý plní funkciu rybovodu)	SVP, š. p. / PVS, a. s.	áno
3	balvanitý sklz Sabinov	SKH0016	Torysa	79,37	Vybudovanie rybovodu alebo biokoridoru	SVP, š. p.	áno
4	betónový stupeň	SKM0008	Rudava	28,5	Úprava menších objektov pre umožnenie migrácie rýb a transportu sedimentov - celokorytový sklz	SVP, š. p.	áno
5	hať MVE Slovenka	SKR0024	Bystrica_1	1,26	Odstránenie priečných bariér na toku - odstránenie hradiacieho objektu nevýžívanej hate	súkromný sektor - Slovenka	áno

Vysvetlivky:

SVP, š. p. = Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.; PVS, a. s. = Podtatranská vodárenská spoločnosť, a. s.

Z opatrení s realizáciou **do konca roka 2027** sú v realizácii 2 opatrenia. Ide o odstraňovanie bariéry na vodnom toku Turiec (SKV0026) v rkm 8,966 a o odstraňovanie migračnej bariéry na vodnom toku Myjava (SKM0006) v rkm 23,800 vybudovaním obtokového bazénového rybovodu.

Do konca 3. plánovacieho obdobia sa zo zoznamu opatrení s realizáciou **do konca roka 2027** plánuje realizovať 21 opatrení, z toho 1 opatrenie v čiastkovom povodí Bodvy, 9 opatrení v čiastkovom povodí Bodrogu, 2 opatrenia v čiastkovom povodí Hornádu, 1 opatrenie v čiastkovom povodí Moravy, 6 opatrení v čiastkovom povodí Hrona a 2 opatrenia v čiastkovom povodí Váhu.

Z opatrení, pri ktorých bola indikovaná realizácia **po roku 2027**, sa realizovali 3 opatrenia.

Tab. 8 Zoznam realizovaných opatrení na zlepšenie pozdĺžnej kontinuity riek a biotopov (návrh realizácie po roku 2027)

P.č.	Názov	EUCD_VÚ	Názov VÚ	rkm	Druh opatrenia	Realizátor	3. VPS
1	Staré Hory	SKR0057	Starohorský potok_2	6,960	Odstránenie priečných bariér na toku	SVP, š. p.	po 2027
2	odberný objekt MVE horáreň Tichá	SKV0021	Oravica (Juráňov potok)	0,26	Odstránenie priečných bariér na toku	TANAP	po 2027
3	kamenný stupeň	SKV0021	Oravica (Juráňov potok)	0,48	Odstránenie priečných bariér na toku	TANAP	po 2027

Vysvetlivky:

SVP, š. p. = Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.; TANAP = Tatranský národný park

Ďalej je plánované zo zoznamu opatrení s realizáciou **po roku 2027** realizovať odstránenie ďalších 10 migračných bariér, a to vybudovaním rybovodu alebo biokoridoru v súlade s platnou legislatívou SR na umožnenie migrácie rýb a iných vodných živočíchov. Ide o 1 opatrenie v čiastkovom povodí Bodvy, 3 opatrenia v čiastkovom povodí Bodrogu a 6 opatrení v čiastkovom povodí Hrona.

V SÚP Visly bolo do zoznamu opatrení na elimináciu významného narušenia pozdĺžnej kontinuity tokov a biotopov s realizáciou **do konca roka 2027** (Príloha 8.4b, Plán manažmentu SÚP Visly) navrhnutých 43 bariér. S realizáciou **po roku 2027** (Príloha 8.4c, Plán manažmentu SÚP Visly) bolo do zoznamu vyselektovaných 45 bariér, pričom pred samotnou realizáciou opatrenia je potrebné trilaterálne posúdenie spriechodnenia.

Z opatrení s realizáciou **do konca roka 2027** sa v SÚP Visly nerealizovalo žiadne opatrenie. V procese realizácie je 6 opatrení na vodnom toku Poprad (SKP0002), pričom ide o vybudovanie rybovodu alebo biokoridoru v súlade s platnou legislatívou SR na umožnenie migrácie rýb a iných vodných živočíchov. Konkrétne ide o prebudovanie 6 stupňov v rkm 120,050 – 122,450.

Do konca 3. plánovacieho obdobia sa zo zoznamu opatrení s realizáciou **do konca roka 2027** plánuje realizovať 26 opatrení.

Z opatrení, pri ktorých bola indikovaná realizácia **po roku 2027**, sa nerealizovali žiadne opatrenia a ani žiadne opatrenia nie sú plánované s realizáciou do konca roka 2027.

PRÍKLAD Z PRAXE

Spriechodnenie migračnej bariéry na Starohorskom potoku

Realizátor: Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.

Vodný útvar: SKR0057 Starohorský potok_2

rkm: 6,960

Financovanie: Program Open Rivers + vlastné zdroje

Výška grantu: 15 000 €

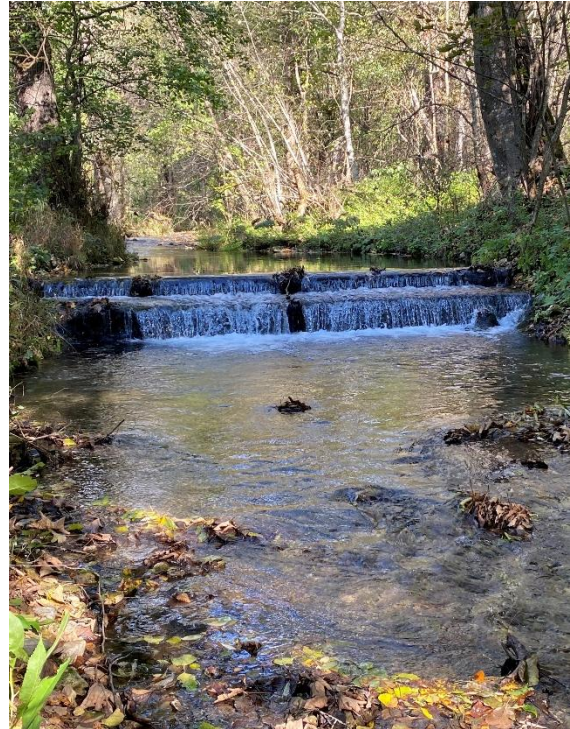
Celkové výdavky: 24 427,70 €

Realizácia: November 2023

Opis: Odstránením migračnej bariéry sa vytvorili podmienky pre voľnú migráciu rýb, ako aj iných vodných živočíchov v dotknutej oblasti spolu s voľným transportom sedimentov do nižšie položených častí toku.

Hrubá vrstva štrkovo-piesčitých sedimentov nad bariérou bola presunutá do okrajových častí potoka, kde sa vytvorili príbrežné plytčiny vhodné na neres rýb.

V spriechodnenom úseku sa vytvoril miskovitý priečny profil bez skokov dna, zabezpečujúci dostatočne hlboké a súčasne spomalené migračné prúdnice pre ryby a iné akvatické organizmy.

Opatrenia na zlepšenie morfolologickej kvality

Cieľom opatrení na zlepšenie morfolologickej kvality vodných útvarov je revitalizácia tokov, resp. zmiernenie negatívnych dôsledkov spôsobených ich reguláciou (napriamanie koryt, opevnenie dna a brehov, odrezanie inundácií a pod.).

Na zlepšenie morfolologickej kvality a členitosti koryta a zároveň plnenia ekologických cieľov RSV sú možnými prírodou blízkymi opatreniami z dobrej praxe napr. odstránenie pozdĺžnych a priečných objektov v toku, príp. ich úprava, odstránenie opevnenia dna, odstránenie prekrytia tokov v intravilánoch, úprava šírky koryta, vkladanie veľkých drevených prvkov do drevených línii, podpora formovania prirodzenej členitosti koryta v súlade s pôvodným morfologickým typom rieky a pod.

V programe opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027 boli navrhnuté rámcové opatrenia na zlepšenie morfolologickej kvality toku. V SÚP Dunaja boli rámcové opatrenia navrhnuté pre 26 prioritných vodných útvarov.

V SÚP Visly bolo v rámci prioritizácie pre revitalizáciu vybraných 6 vodných útvarov vhodných na rámcové opatrenia, avšak konkrétne opatrenia pre tieto vodné útvary v programe opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027 neboli navrhnuté.

V **SÚP Dunaja** bolo z opatrení navrhnutých v programe opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027 úplne realizované 1 opatrenie, konkrétne na vodnom útvare Rudava (SKM0010). Čiastočne sa realizovali navrhnuté opatrenia na 3 vodných útvaroch, a to Dunaj (SKD0017), Dunaj (SKD0018) a Morave (SKM0002).

Tab. 9 Zoznam realizovaných opatrení na zlepšenie morfolologickej kvality

P.č.	EUCD_VÚ	Názov VÚ	rkm	Lokalita	Druh opatrenia	Realizátor	3. VPS
1	SKD0017	Dunaj	1841 – 1820,5	Vojčianske rameno	Sprietočnenie odrezaných ramien - dynamický režim	BROZ	áno
	SKD0017	Dunaj	1809 – 1799	Kľúčovské rameno	Sprietočnenie odrezaných ramien - dynamický režim	VV, š. p., BROZ	áno
2	SKD0018	Dunaj	1786 – 1780,5	Veľkolélske rameno	Sprietočnenie odrezaných ramien - dynamický režim	VV, š. p., BROZ	áno
	SKD0018	Dunaj	1717 – 1716,4	Bočné rameno - ľavý breh lokalita Štúrovo	Sprietočnenie bočného ramena, vytvorenie vtáčieho ostrova a vtáčej steny	SVP, š. p.	áno
3	SKM0002	Morava		brehy Moravy	Revitalizácia pomocou drevených výhonov, podpora tvorby nových biotopov	SVP, š. p.	áno

P.č.	EUCD_VÚ	Názov VÚ	rkm	Lokalita	Druh opatrenia	Realizátor	3. VPS
4	SKM0010	Rudava	7,83 – 9,96		Revitalizácia napriameného úseku - úplné odstránenie ťažkého brehového opevnenia	BROZ	áno

Vysvetlivky:

BROZ = Bratislavské regionálne ochrannárske združenie; VV, š. p. = Vodohospodárska výstavba, š. p.; SVP, š. p. = Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.

Nad rámec navrhnutých opatrení v programe opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027 sa realizovali opatrenia na 3 vodných útvaroch prioritných pre revitalizáciu (Príloha 10.1, Plán manažmentu SÚP Dunaja).

Tab. 10 Zoznam realizovaných opatrení na zlepšenie morfolologickej kvality na vodných útvaroch prioritných pre revitalizáciu

P.č.	EUCD_VÚ	Názov VÚ	rkm	Lokalita	Druh opatrenia	Realizátor	3. VPS
1	SKS0015	Rimava	38,633 – 39,234 ľavý breh	Veľké Teriakovce, Malé Teriakovce	Sprietočnenie odstaveného ramena, rozvoj prirodzených morfológických procesov	SVP, š. p.	VÚ prioritný pre revitaliz.
2	SKW0002	Malý Dunaj	91,3 – 98,0	Hrubošúrske rameno (Hrubý Šúr)	Sprietočnenie bočného ľavostr. ramena, vytvorenie vtáčieho ostrova a vtáčej steny	SVP, š. p.	VÚ prioritný pre revitaliz.
3	SKW0015	Dolný Dudváh	2,1 – 4,0 – 7,0	Šúrovce, Starý Dudváh	Sprietočnenie a znovuzavodenie koryta toku Starý Dudváh odstránením nánosov v hornom úseku toku od odľahčovacieho kanála	SVP, š. p.	VÚ prioritný pre revitaliz.

Vysvetlivky:

SVP, š. p. = Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.

V procese realizácie je opatrenie na obnovu vodného režimu mokradí spadajúce k vodnému útvaru Veľká Krčava (SKB0050), ktorý bol skupinou pre revitalizáciu vybraný ako vodný útvar prioritný pre revitalizáciu.

Ďalšie opatrenia sú plánované Slovenským vodohospodárskym podnikom, š. p. a BROZ na vodných útvaroch Bodrog (SKB0001), Latorica (SKB0140), Dunaj (SKD0018), Dunaj (SKD0017), Dunaj (SKD0016), Klčovský potok (SKH0102) a Hron (SKR0004), ktorých realizácia je prevažne plánovaná z projektov EÚ.

PRÍKLAD Z PRAXE

Revitalizácia Rudavy

Realizátor: BROZ – ochranárske združenie

Vodný útvar: SKM0010 Rudava

rkm: 7,83 – 9,96

Financovanie: INTERREG SK/AT

Celkové výdavky: 2 054 116 EUR

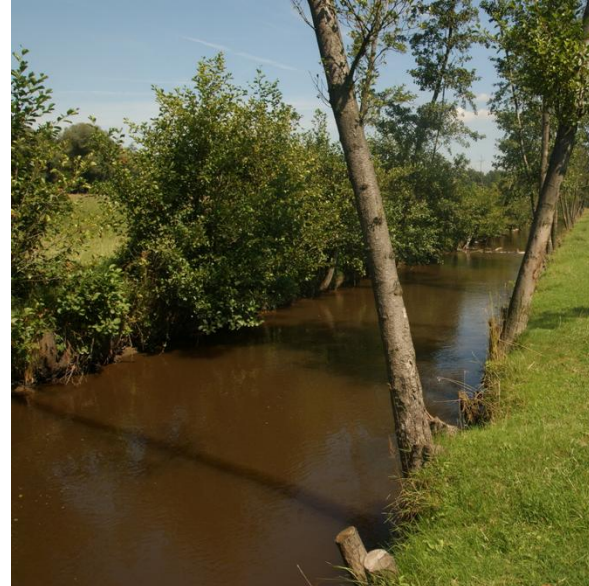
ERDF 85%

ŠR SR 10%

Vlastné zdroje 5 %

Realizácia: 9/2017 – 8/2022

Opis: Pri revitalizácii napriameneho úseku toku o dĺžke 2,13 km úplným odstránením ťažkého brehového opevnenia sa obnovilo prirodzené koryto toku a riečna dynamika, odstránili sa betónové opevnenia brehov a kamenná fixácia dna, premodelovalo sa koryto toku a vybudovali sa vegetačné opevnenia brehov toku.

Opatrenia na zlepšenie hydrologických podmienok

Environmentálnym cieľom navrhnutých opatrení je zlepšenie hydrologických podmienok na fungovanie vodného ekosystému na úroveň konzistentnú s kritériami dobrého ekologického stavu/potenciálu.

Opatreniami na zlepšenie hydrologických podmienok sú opatrenia na:

- zabezpečenie a udržanie minimálnych prietokov $Q_{\min}$,
- zabezpečenie ekologického prietoku Q_{eko} ,
- zvýšenie frekvencie a trvania zaplavovania príbrežných zón a inundácií,
- obmedzenie, resp. skrátenie dosahu vzdutia hladiny (nad vodnými dielami),
- obmedzenie odberov vody,
- zvýšenie retencie vody v povodí – vodozádržné opatrenia, spomalenie odtoku vody z povodia.

V programe opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027 boli navrhnuté opatrenia na zlepšenie hydrologických podmienok na vybraných vodných útvaroch, ktoré majú vysokú prioritu revitalizácie. Tieto opatrenia sú súčasťou komplexných rámcových opatrení.

Opatrenia boli navrhnuté v **SÚP Dunaja** pre 17 prioritných vodných útvarov, z toho pre 16 vodných útvarov bola potreba prehodnotenia odberov vody vzhľadom na dodržanie ekologického prietoku. Pre jeden vodný útvar SKD0017 Dunaj boli navrhnuté rámcové opatrenia na dosiahnutie dobrého stavu vodného útvaru.

V SÚP Dunaja nebolo z opatrení navrhnutých v programe opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027 úplne realizované žiadne opatrenie, na vodnom útware SKD0017 Dunaj boli realizované len čiastočne.

Tab. 11 Zoznam realizovaných opatrení na zlepšenie hydrologických podmienok

P.č.	EUCD_VÚ	Názov VÚ	rkm	Lokalita	Druh opatrenia	Realizátor	3. VPS
1	SKD0017	Dunaj	1841 – 1820,5	Vojčianske rameno	Sprietočnenie a zavodnenie odrezaných ramien	BROZ	áno
	SKD0017	Dunaj	1809 – 1799	Kľúčovské rameno	Sprietočnenie a zavodnenie odrezaných ramien	VV, š. p., BROZ	áno

Vysvetlivky:

BROZ = Bratislavské regionálne ochrannárske združenie; VV, š. p. = Vodohospodárska výstavba, š. p.

Nad rámec navrhnutých opatrení v programe opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027 sa realizovali opatrenia na 6 vodných útvaroch prioritných pre revitalizáciu (Príloha 10.1, Plán manažmentu SÚP Dunaja).

Tab. 12 Zoznam realizovaných opatrení na zlepšenie hydrologických podmienok na vodných útvaroch prioritných pre revitalizáciu

P.č.	EUCD_VÚ	Názov VÚ	rkm	Lokalita	Druh opatrenia	Realizátor	3. VPS
1	SKD0018	Dunaj	1786 – 1780,5	Veľkolélske rameno	Sprietočnenie a zavodnenie odrezaných ramien	VV, š. p., BROZ	VÚ prioritný pre revitaliz.
	SKD0018	Dunaj	1717 – 1716,4 ľavý breh	Bočné rameno - lokalita Štúrovo	Sprietočnenie a zavodnenie odrezaných ramien	SVP, š. p.	VÚ prioritný pre revitaliz.
2	SKM0002	Morava		brehy Morava	Revitalizácia brehov pomocou drevených výhonov, zlepšenie prietoku vody v koryte a zvýšená hladina	SVP, š. p.	VÚ prioritný pre revitaliz.
3	SKR0005	Hron		Kamenica nad Hronom	Sprietočnenie a zavodnenie bočného ramena	SVP, š. p.	VÚ prioritný pre revitaliz.
4	SKS0015	Rimava	38,633 – 39,234 ľavý breh	Veľké Teriakovce, Malé Teriakovce	Sprietočnenie a zavodnenie odstaveného ramena	SVP, š. p.	VÚ prioritný pre revitaliz.
5	SKW0002	Malý Dunaj	91,3 – 98,0	Hrubošúrske rameno (Hrubý Šúr)	Sprietočnenie a zavodnenie bočného ľavostranného ramena Malého Dunaja	SVP, š. p.	VÚ prioritný pre revitaliz.
6	SKW0015	Dolný Dudváh	2,1 – 4,0 – 7,0	Šúrovce, Starý Dudváh	Sprietočnenie a znovuzavodnenie starého koryta toku Starý Dudváh	SVP, š. p.	VÚ prioritný pre revitaliz.

Vysvetlivky:

VV, š. p. = Vodohospodárska výstavba, š. p.; BROZ = Bratislavské regionálne ochrannárske združenie; SVP, š. p. = Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.

V proces realizácie je opatrenie na obnovu vodného režimu mokradí spadajúcich k vodnému útvaru Veľká Krčava (SKB0050), ktorý bol skupinou pre revitalizáciu vybraný ako vodný útvar prioritný pre revitalizáciu.

Ďalšie opatrenia sú plánované Slovenským vodohospodárskym podnikom, š. p. a BROZ na vodných útvaroch Bodrog (SKB0001), Latorica (SKB0140), Dunaj (SKD0018), Dunaj (SKD0017), Dunaj (SKD0016) a Hron (SKR0004), ktorých realizácia je prevažne plánovaná z projektov EÚ.

PRÍKLAD Z PRAXE

Revitalizácia ramena Malého Dunaja pri obci Hrubý Šúr

Realizátor:	Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.
Vodný útvar:	SKW0002 Malý Dunaj
rkm:	91,3 – 98,0
Financovanie:	Vlastné zdroje SVP, š. p.
Celkové výdavky:	113 988,81 € - z toho 47 135,27 € nápuštný objekt - z toho 66 853,54 € čistenie koryta

Realizácia: 2021 - 2022

Opis: Sprietočnenie bočného ľavostranného ramena Malého Dunaja – Hrubošúrske rameno v lokalite obce Hrubý Šúr s nápuštným objektom.

Revitalizáciou ramena sa zavodnilo 6,6 km suchého koryta, upravila sa hladina podzemnej vody, zlepšili sa morfológické, hydrologické a ekologické podmienky a podmienky na život a reprodukciu vodných živočíchov v danej lokalite. Vytvoril sa vtáčí ostrov a vtáčia stena.

3.7 Opatrenia na zamedzenie introdukcie a šírenia invázných terestrických druhov

Opatrenia na zamedzenie introdukcie a šírenia invázných terestrických druhov hovoria o potrebe uplatňovania národnej legislatívy, t. j. zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, a o potrebe odstraňovania invázných nepôvodných druhov uvedených v národnom zozname invázných druhov rastlín a živočíchov a v zozname EÚ, ako aj starostlivosti o pozemky tak, aby sa zamedzilo šíreniu invázných nepôvodných druhov. Podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov rastlín vzbudzujúcich obavy EÚ a invázných nepôvodných druhov rastlín vzbudzujúcich obavy SR uvádza vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov. Zoznam invázných nepôvodných druhov rastlín vzbudzujúcich obavy SR uvádza nariadenie vlády SR č. 449/2019 Z. z., ktorým sa vydáva zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy SR.

Medzi invázne nepôvodné druhy rastlín vzbudzujúce obavy EÚ patrí 41 druhov rastlín, ktoré predstavujú ohrozenie pre pôvodné druhy a biotopy v rámci EÚ.

Opatrenia uvedené v programe opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027, týkajúce sa eliminácie taxónov invázných terestrických rastlín, boli uložené na základe monitorovania povrchových vôd SR, za účelom hodnotenia ich ekologického stavu/potenciálu (realizátor Výskumný ústav vodného hospodárstva (VÚVH)), resp. monitorovacích aktivít Štátnej ochrany prírody SR.

Monitoring invázných nepôvodných druhov rastlín vo vodných útvaroch, predovšetkým z hľadiska zaznamenávania prvého výskytu takéhoto druhu na území SR, sa v súčasnosti zo strany Štátnej ochrany prírody SR nerealizuje cielene a so zameraním sa na invázne druhy, ale zaznamenáva sa ich výskyt na trvalých monitorovacích lokalitách druhov a biotopov európskeho významu alebo sú údaje získavané z náhodného pozorovania.

Štátna ochrana prírody SR priebežne zabezpečuje svojimi zamestnancami odstraňovanie invázných druhov rastlín v chránených územiach, ale aj vo voľnej krajine, v závislosti od finančných a personálnych kapacít. Odstraňovanie invázných druhov rastlín je veľmi problematické, vyžaduje si systematické niekoľkoročné zásahy, často s nevyhnutným využitím herbicídnych prípravkov, aby sa dosiahli požadované výsledky.

Okrem Štátnej ochrany prírody SR odstraňovanie a monitoring invázných druhov rastlín vykonáva aj správca tokov - Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.

4. Vyhodnotenie pokroku dosiahnutého v zavádzaní programu opatrení pre podzemné vody

4.1 Opatrenia na znižovanie znečistenia podzemných vôd

Vo Vodnom pláne Slovenska na roky 2022 – 2027 bolo v SÚP Dunaja klasifikovaných 13 útvarov podzemných vôd v zlom chemickom stave, z toho 8 útvarov podzemných vôd v kvartérnych náplavoch a 5 útvarov podzemných vôd v predkvartérnych horninách. Všetky 4 útvary podzemných vôd vymedzené v SÚP Visly boli vyhodnotené v dobrom chemickom stave.

Opatrenia navrhnuté v programe opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027 boli rozdelené vo vzťahu k skupine znečisťujúcich látok do troch hlavných skupín významných pre podzemné vody - pre znečistenie dusíkatými látkami (dusičnany a amónne ióny), pesticídnymi látkami a ostatnými nebezpečnými látkami (fosforečnany, sírany, chloridy, arzén a ukazovateľ celkový organický uhlík (TOC)).

Osobitne prísne opatrenia vo vzťahu k znečisteniu podzemných vôd boli uplatňované v chránených vodohospodárskych oblastiach (CHVO) v zmysle zákona č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pre zraniteľné oblasti vymedzené v zmysle implementácie smernice Rady 91/676/EHS o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov a citlivé oblasti z hľadiska pesticídov podľa smernice EP a Rady 2009/128/ES, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva na dosiahnutie trvalo udržateľného používania pesticídov.

V dôsledku hydraulickej spojitosti a interakcie medzi podzemnými vodami a povrchovými vodami je vyhodnotenie pokroku dosiahnutého v zavádzaní programu opatrení pre povrchové vody relevantné aj pre podzemné vody, konkr. sú to realizované opatrenia na znižovanie organického znečistenia, opatrenia na znižovanie znečistenia živinami a pesticídmi z poľnohospodárstva a opatrenia na znižovanie bodového znečistenia, ku ktorým patria najmä opatrenia realizované pre environmentálne záťaže a rôzne prevádzky nakladajúce so znečisťujúcimi látkami.

K zníženiu znečistenia podzemných vôd prispieva i právna úprava zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách, konkr. povolenie na vypúšťanie odpadových vôd, osobitných vôd alebo geotermálnych vôd do podzemných vôd sa vydáva najviac na šesť rokov a sprísnil sa podmienky nakladania s odpadovými vodami vrátane povinnosti predloženia dokladu o odvoze odpadových vôd.

PRÍKLAD Z PRAXE

Systém včasného upozornenia

Realizátor:	Ministerstvo životného prostredia (MŽP) SR a jeho rezortné organizácie: - Výskumný ústav vodného hospodárstva (VÚVH) - Slovenská inšpekcia životného prostredia (SIŽP) Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka (MPRV) SR a jeho rezortné organizácie: - Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky (ÚKSÚP) - Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy (VÚPOP)
--------------------	--

Financovanie: Štátny rozpočet SR

Rok začatia: 2021

Opis: Cieľom je bezodkladne informovať príslušné rezortné organizácie MŽP SR (SIŽP) a MPRV SR (ÚKSÚP a VÚPOP) v prípade zistenia extrémnej koncentrácie dusičnanov ($> 250 \text{ mg/l}$) v podzemných vodách v účelovej monitorovacej sieti VÚVH.

Následne sa vykonajú potrebné kontroly, ktoré preskúmajú poľnohospodárske postupy v príslušnej oblasti.

V prípade potreby sa poľnohospodárom navrhnu dodatočné opatrenia nad rámec požiadaviek akčného programu podľa smernice Rady 91/676/EHS s cieľom zlepšiť kvalitu podzemných vôd.

Výsledky monitorovania kvality podzemných vôd v účelovej monitorovacej sieti VÚVH sú dostupné v [mapovej aplikácii VÚVH](#) a výsledky monitorovania kvality podzemných vôd v štátnej hydrologickej sieti Slovenského hydrometeorologického ústavu (SHMÚ) sú dostupné v [mapovej aplikácii SHMÚ](#).

4.2 Opatrenia na dosiahnutie dobrého kvantitatívneho stavu útvarov podzemných vôd

Dosiahnutie dobrého kvantitatívneho stavu pre všetky útvary podzemnej vody je jednou z hlavných úloh RSV nielen za účelom zabezpečenia prístupu k pitnej vode pre všetkých, ale aj zabezpečenia ďalších environmentálnych funkcií. Dobrý stav útvarov podzemnej vody vytvára predpoklad dostatočného využiteľného množstva, ktoré na jednej strane zabezpečí trvalé a udržateľné využívanie zdrojov podzemných vôd nielen pre obyvateľstvo, ale aj pre rozvoj hospodárstva a na druhej strane musí byť aj environmentálne prijateľné a zabezpečiť ekologickú funkciu súvisiacich vodných a suchozemských ekosystémov.

Medzi rozhodujúce vplyvy ovplyvňujúce kvantitatívny stav útvarov podzemných vôd patria využívanie podzemnej vody (odber) a zmena hydrologického režimu v dôsledku zmeny klímy, resp. iných významných antropogénnych zmien.

Kľúčovým antropogénnym vplyvom spôsobujúcim zlý kvantitatívny stav útvarov podzemných vôd na Slovensku vo všeobecnosti je najmä lokálne a regionálne nadmerné využívanie podzemných vôd v útvare podzemnej vody.

Druhým kľúčovým vplyvom spôsobujúcim zlý kvantitatívny stav útvarov podzemných vôd na Slovensku sú hydrologické zmeny (zmeny režimu podzemnej vody - zmena veľkosti podzemného odtoku, zmena hladiny a výdatnosti prameňov) v útvare podzemnej vody spôsobené vplyvom dopadu globálnej a regionálnej zmeny klímy.

Odber podzemnej vody v SR v období rokov 2019 – 2022 vykazoval mierny nárast (cca 4 %). Najvýznamnejší vplyv (viac ako 70 % z celkového odberu podzemnej vody) predstavoval odber podzemnej vody pre zásobovanie obyvateľstva vodou. Menej významný je vplyv ostatných odberov pre priemysel, poľnohospodárstvo a iné účely.

Na zmiernenie negatívnych dopadov antropogénnych vplyvov na kvantitatívny stav útvarov podzemných vôd bolo v období rokov 2019 – 2024 realizované overenie využiteľných množstiev v kvartérnych a predkvartérnych útvaroch podzemných vôd, vrátane útvarov klasifikovaných v zlome kvantitatívneho stavu formou vyhľadávacieho a podrobného hydrogeologického prieskumu.

Spresnenie využitelných množstiev podzemnej vody bolo v období rokov 2019 – 2024 zabezpečované v rámci Komisie pre posudzovanie a schvaľovanie záverečných správ z hydrogeologického výskumu a prieskumu s výpočtom množstiev podzemnej vody a geotermálnej energie zriadenej podľa § 18 ods. 2 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov. V rámci pravidelných rokovaní komisie bolo prerokovaných 538 záverečných správ z hydrogeologického výskumu a prieskumu v SR, pre ktoré boli vydané rozhodnutia Komisie pre posudzovanie a schvaľovanie záverečných správ s výpočtom množstiev podzemnej vody a geotermálnej energie v SR.

Na základe výsledkov hydrogeologických prieskumov a výskumov boli spresňované využitelné množstvá podzemnej vody.

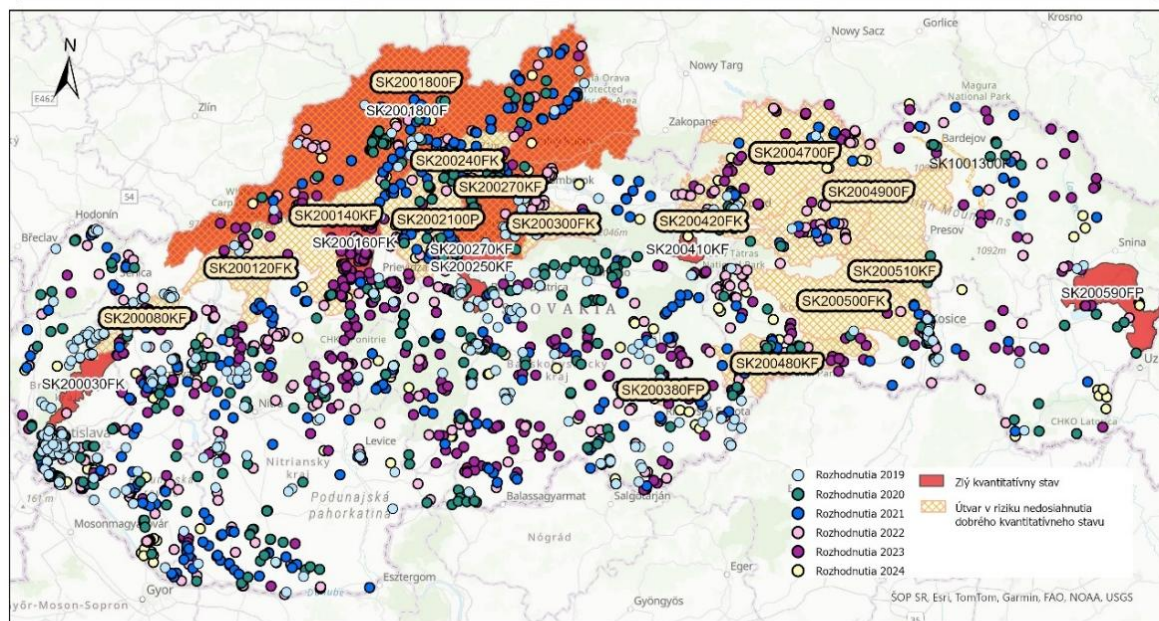
Tab. 13 Schválené využitelné množstvo podzemnej vody

Sumárne využitelné množstvá podzemnej vody Slovenska schválené KKZ	Využitelné množstvá podzemných vôd (l.s ⁻¹)				
	2018	2019	2020	2021	2022
Kategória A	1 660,42	1 660,42	1 660,4	2 180,8	2 180,42
Kategória B	14 770,53	17 256,05	19 685,3	22 890,9	24 737,32
Kategória C	7 283,24	7 204,14	7 922,7	8 333,5	8 253,05
Kategória C1	16 443,54	15 968,77	15 128,9	11 895,9	11 483,45
Kategória C2	10 121,22	9 877,4	9 526,9	9 577	9 438,36
Spolu	50 278,95	51 966,78	53 924,27	54 878,06	56 092,6

Priebežne boli prehodnotené povolenia na osobitné užívanie vody, t. j. na odber podzemnej vody v súlade s § 21 ods. 4 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov. Zo súhrnnej evidencie o vodách vyplýva, že celkovo bolo v období rokov 2019 – 2024 vydaných 342 povolení. Z toho v období rokov 2021 – 2024 bolo celkovo vydaných 219 povolení.

V rámci povolení sú spresňované odberné množstvá podzemnej vody aj so zohľadňovaním spoľahlivosti ich zabezpečenia v klimaticky nepriaznivom období (dôsledok zmeny klímy). Na základe toho boli aj v útvaroch podzemnej vody klasifikovaných v zlom kvantitatívnom stave znížené povolené odbery podzemnej vody, čo sa prejavilo aj v evidencii využívaných množstiev v týchto útvaroch, došlo k poklesu celkovej sumy odberov v niektorých útvaroch podzemných vôd, čo tiež čiastočne prispelo k zlepšeniu bilancie a vedie k postupnému zlepšovaniu kvantitatívneho stavu týchto útvarov.

Počet vydaných povolení na odber podzemnej vody v súlade § 21 ods. 4 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov

Zdroj dát: SHMÚ, VÚVH

10 5 0 10 20 30 40
Km

VÚVH Výskumný ústav
vodného
hospodárstva

Overenie využiteľných množstiev bolo v období 2019 – 2024 v geotermálnych útvaroch podzemných vôd, vrátane 3 útvarov klasifikovaných v zlom kvantitatívnom stave realizované formou prieskumu.

V období rokov 2019 – 2024 bolo vydaných 18 rozhodnutí Komisie pre posudzovanie a schvaľovanie záverečných správ s výpočtom množstiev podzemnej vody a geotermálnej energie v SR na využívanie geotermálnej vody v geotermálnych útvaroch podzemných vôd. V žiadnom geotermálnom útvere v zlom kvantitatívnom stave na základe uvedených rozhodnutí o povolení užívania geotermálnej vody nedošlo v rámci uskutočnených odberov k prekročeniu povoleného odberu (za rok 2024 nie je známy uskutočnený odber geotermálnej vody).

Overenie vodohospodárskeho potenciálu a prírodných množstiev zdrojov podzemnej vody vo vzťahu k meniacim sa klimatickým podmienkam za účelom zamedzenia ďalšieho znižovania hladín podzemnej vody a predchádzania negatívnych dopadov zmeny klímy je pokryté spresňovaním využiteľných množstiev v rámci hydrogeologických prieskumov a výskumov (popísaných vyššie), ale aj samostatnými aktivitami jednotlivých vodárenských spoločností v oblasti prípravy vodárenských zdrojov na zmeny vodohospodárskeho potenciálu a prírodných množstiev zdrojov podzemnej vody spôsobené zmenou klimatických podmienok.

34

5. Náklady na realizované opatrenia

Celkové náklady vynaložené na realizáciu opatrení z programu opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027 sú zosumarizované v Tab. 13.

Tab. 13 Celkové náklady vynaložené na realizáciu opatrení z programu opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027

Kategória opatrení	Vynaložené náklady (2021-2024) v mil. Eur	Zdroj financovania
Výstavba a rozšírenie stokových sietí a výstavba a rekonštrukcia ČOV v aglomeráciách spadajúcich pod smernicu 91/271/EHS		
	18,400	OP KŽP Štátny rozpočet SR
Výstavba stokových sietí a ČOV v chránených vodohospodárskych oblastiach, v ktorých sú veľkokapacitné vodné zdroje (CHVO Žitný ostrov)		
	14,260	OP KŽP Štátny rozpočet SR
Ochrana vôd pred znečistením z poľnohospodárstva v súlade so smernicou 91/676/EHS		
Doplnkové opatrenia financované z PRV SR 2014 – 2022	151,203	PRV SR 2014 – 2022 Štátny rozpočet SR
Opatrenia realizované v súlade so zákonom č. 39/2013 Z. z. o IPKZ		
	2,254	Vlastné zdroje
Zníženie znečistenia pesticídmi z poľnohospodárstva		
Doplnkové opatrenia financované z PRV SR 2014 – 2022	114,147	PRV SR 2014 – 2022 Štátny rozpočet SR
Náklady na riešenie problematiky environmentálnych záťaží		
	90,879	OP KŽP Štátny rozpočet SR
Hydromorfologické opatrenia		
Opatrenia na zabezpečenie pozdĺžnej kontinuity riek a biotopov	0,769	OP KŽP Štátny rozpočet SR Vlastné zdroje SVP, š. p.
Opatrenia na zlepšenie morfolologickej kvality a hydrologických podmienok	1,568	Fondy EÚ - LIFE+
Opatrenia na zamedzenie introdukcie a šírenia invázných terestrických druhov		
	0,038	Vlastné zdroje SVP, š. p.
Na podporu efektívneho a trvalo udržateľného využívania vody – monitorovanie podľa RSV		
	4,165	OP KŽP
Náklady spolu	397,683	

Vysvetlivky: OP KŽP = Operačný program Kvalita životného prostredia; PRV SR = Program rozvoja vidieka SR

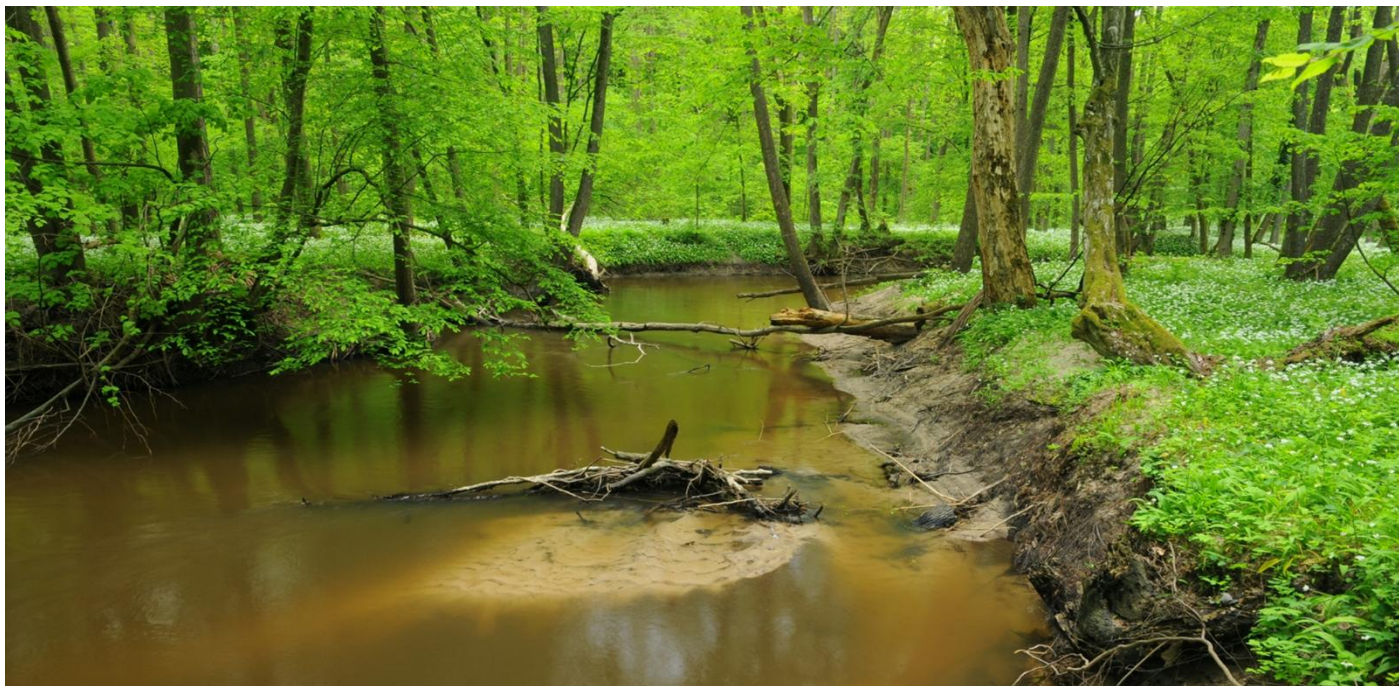
6. Súhrnné zhodnotenie pokroku dosiahnutého v zavádzaní programu opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027

Základné opatrenia podľa čl. 11(3)a sú v procese implementácie. Očakáva sa, že aj v nasledujúcich rokoch sa opatrenia navrhnuté v programe opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027 budú postupne realizovať, tak aby boli dosiahnuté environmentálne ciele rámcovej smernice o vode, t. j. dobrý stav vôd.

Ostatné základné a doplnkové opatrenia vyžadujúce si administratívne riešenia sa priebežne plnia, realizujú sa aj poradenské služby, resp. informovanie odbornej a laickej verejnosti.

Realizácia opatrení súvisiacich so stavebným riešením (najmä opatrenia na elimináciu hydromorfologických vplyvov) vzhľadom na extrémne nároky na financie a časovú náročnosť prípravy stavieb (majetkové vysporiadanie pozemkov) je pomalšia a mnohé sú v omeškaní.

No na druhej strane sa realizovali opatrenia na vodných útvaroch prioritných pre revitalizáciu, a to aj také opatrenia, ktoré boli realizované nad rámec programu opatrení Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027.

Fotografie

Archív Výskumného ústavu vodného hospodárstva:

- fotografie na prednej a zadnej strane,
- s. 1, 2, 5, 8, 10, 12, 13, 30, 33, 34

Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s.:

- s. 9

Slovenská agentúra životného prostredia:

- s. 17

Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.:

- s. 21, 27

Bratislavské regionálne ochrannárske združenie:

- s. 24, 36

Redakcia a texty: Ing. Mária Adamovičová, PhD. a kol.

Výskumný ústav vodného hospodárstva, Bratislava 2025

